

## چهره پنهان تجارت آزاد: جهانی سازی یا جهانی خواری؟

۲۵ آذر ۱۴۰۴ ساعت ۲۲:۲۲

در جهان امروز، آزادسازی اقتصادی بیش از آن که به معنای برابری فرصت‌ها باشد، به ابزاری برای تسلط قدرت‌های اقتصادی غرب بر بازارهای جنوب جهانی تبدیل شده است. پیمان‌هایی چون گات، بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، نه در خدمت رشد، بلکه در خدمت تداوم نابرابری‌اند.

پیمان‌هایی مانند گات و نهادهایی چون بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، با ساختاری دیکتاتورمآبانه و غیرمردمی، سیاست‌های خود را بر کشورهای در حال توسعه تحمیل می‌کنند. این نهادها، با استفاده از ابزارهایی مانند «حقوق مالکیت فکری»، به دنبال کنترل انحصاری بر بازار و تحمیل آزادسازی به نفع شرکت‌های غربی هستند:

«در حال حاضر، تحقق جهانی سازی و گسترش نظامی همگون و یکنواخت نه به مدد دولتهای ملی، بلکه به کمک قدرت‌های جهانی صورت می‌گیرد که در پی کنترل و تسلط بر بازارهای جهانی هستند. در عصر ما تجارت آزاد»، استعاره‌ای حاکم برای تحقق جهانی سازی است واقعیت آن است که این پدیده نه تنها به حمایت از آزادی جوامع و کشورها نپرداخته است، بلکه مذاکرات و معاهده‌هایی هم که در این راستا تبیین و تدوین شده به ابزاری جهت استفاده از خشونت و اعمال قدرت تبدیل شده است.

خلاصه اینکه دیگر دوران جنگ سرد به سر آمده و عصر جنگهای تجاری آغاز شده است. نمونه برجسته‌ای از اعمال خشونت در عصر تجارت آزاد قانون تجارت ایالات متحده آمریکا به ویژه بند ۳۰۱ آن است که به ایالات متحده این اجازه را میدهد اگر کشوری بازار خود را به روی شرکتهای آمریکایی نگشاید، با اقدام یک جانبه آمریکا روبه رو شود. این بند علاوه بر تحمیل نوعی آزادی در روند سرمایه گذاری به تحمیل نوعی کنترل انحصاری بر بازار با توسل به حمایت حقوق مالکیت فکری می پردازد. در حقیقت تجارت آزاد الگو و آرایشی نامتقارن است که با تلفیق آزادسازی و سیاست حمایت از صنایع داخلی در جهت منافع غربیان گام برمی دارد. کشورهای جهان سوم در برابر گسترش گات سازمان تجارت جهانی و مشخصا در برابر نظام خدمات، سرمایه گذاری و حقوق مالکیت فکری از خود مقاومت نشان داده اند... واقعیت آن است که روند گسترش تجارت آزاد ماهیتی غیر مردمی و یک جانبه دارد پیمان‌هایی همچون گات، همواره بر عموم مردم و نیز شرکای تجاری ضعیف تر همانند کشورهای جهان سوم تحمیل می شود.»

واندانا شیوا، استعمار مدرن: جهانی شدن یا جهانی سازی؟ آثار و پیامدها، زیرنظر داود رجبی نیا، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۹، ص ۱۳-۱۲.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/50275/خواری-جهانی-یا-سازی-جهانی-آزاد-تجارت-پنهان-چهره>